

กรอบการพัฒนากิจกรรมเชิงพื้นที่
ตำบลบางไผ่
อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรตำบลบางไผ่ ได้ดำเนินการผ่านกระบวนการจัดเวทีชุมชนระดับหมู่บ้าน ซึ่งได้ประสานและใช้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ด้านกายภาพ ด้านชีวภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม มาวิเคราะห์ข้อมูลตามความต้องการของชุมชน การสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อประกอบในการวางแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ซึ่งได้รับความร่วมมือด้วยดี จากคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร สมัชชาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีส่วนร่วม ในการนำเสนอข้อมูลทั้งหมด จนเกิดเป็นแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เพื่อเป็นแนวทางเลือกให้แก่เกษตรกรที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ของตนเอง ทั้งในด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และนำไปใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานต่อไป

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบางไผ่
สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๘
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๘
๑.๒ อาณาเขต	๘
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๙
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๙
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๙
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๑๐
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๑๐
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๑๐
๓.๑ ฤดูกาล	๑๐
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๑๑
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๓
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๓
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๑๓
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๓
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๓
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๓
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๔

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๕
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๖

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๑๗
๑.๑ เกษตรกร	๑๗
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๑๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๒๒
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๒
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๒
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๒
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๔
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๘
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๒๘
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๙
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๙
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๓๐
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๑
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๓๑
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๓
บรรณานุกรม	๓๔

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๙
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๙
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๑๐
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๑๑
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๑๑
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๑๓
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๑๓
๘	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๑๔
๙	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๑๔
๑๐	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๔
๑๑	แสดงข้อมูลด้านพืช	๑๕
๑๒	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๕
๑๓	แสดงข้อมูลด้านประมง	๑๖
๑๔	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๗
๑๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๗
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๗
๑๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๘
๑๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๘
๑๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๙
๒๐	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๙
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๙
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๐
๒๓	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๒๐
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๐
๒๕	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๒๐
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๑
๒๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๑
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว	๒๒
๓๐	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตปลูกมะพร้าว	๒๓
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูกปลูกมะพร้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๓
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิต	๒๘
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๒๙
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๙
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ปลูกมะพร้าว	๓๐
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๓๑
๓๗	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๓

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๘
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๙
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๑๐
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๑๐
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๑๕
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปลูกมะพร้าว	๒๒
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปลูกมะพร้าว (พื้นที่ปลูกจริง)	๒๒
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๒
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๒๘
๑๐	แสดงวิธีการตลาดอำเภอ	๒๙

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลบางไผ่ ห่างจากอำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประมาณ ๒ กิโลเมตร สถานที่ตั้งตำบลมีลำคลองเป็นจำนวนมาก สองข้างเป็นป่าไม้เบญจพรรณ น้ำขึ้นลงไม่สะดวก เมื่อมีการตั้งตำบล หมู่บ้าน ราษฎรจึงให้ชื่อว่า ตำบลบางไผ่ สืบเนื่องจากในลำคลองมีไผ่มากนั่นเอง มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐.๑๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๖,๓๓๗.๕๐ ไร่

๑.๒ อาณาเขต

ตำบลบางไผ่ มีอาณาเขต ดังนี้

- ทิศเหนือ จด ทะเลฝั่งอ่าวไทย (อ่าวบ้านดอน)
- ทิศตะวันออก จด ตำบลบางกุ้ง
- ทิศใต้ จด เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
- ทิศตะวันตก จด ตำบลบางชนะ



ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตตำบลบางไผ่
(ที่มาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

พื้นที่ตำบลบางไผ่แบ่งเขตการปกครองเป็น ๕ เขต ได้แก่

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง ตำบลบางไผ่

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หมายเลขโทรศัพท์
๑	เปิดล่าง	นางสาวจรูญญา ศรีรักษ์	กำนันตำบลบางไผ่	๐๘๑-๖๐๗๔๙๓๕
๒	คลองใหญ่	นางมณีวัลย์ อินทร์แก้ว	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒	๐๘๙-๗๒๔๓๗๘๓
๓	ปลายคลอง	นางจันทิรา คงชุม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓	๐๘๓-๕๐๑๙๙๙๗
๔	บางไผ่	นายกิตติชาติ พรหมจันทร์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔	๐๘๘-๒๓๒๗๗๒๕
๕	บางยาง	นายอานนท์ พุ่มพุกษ์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕	๐๙๓-๕๗๔๙๓๒๙

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง ตำบลบางไผ่

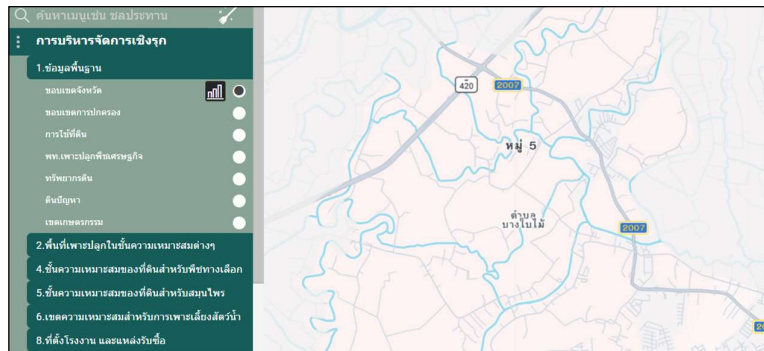
หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน(ครัวเรือน)
๑	บ้านเปิดล่าง	๓๓๖
๒	บ้านคลองใหญ่	๒๘๖
๓	บ้านปลายคลอง	๔๒๕
๔	บ้านบางไผ่	๓๕๗
๕	บ้านบางยาง	๒๗๘
รวม		๖๘๘

(ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

สภาพภูมิประเทศพื้นที่ของตำบลบางไผ่ ไม่มีภูเขา ไม่มีป่าไม้ พื้นที่ถูกปรับเปลี่ยนเป็นที่อยู่อาศัยและเกษตรกรรม ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านและมีคลองแยกหลายสาย เช่น คลองใหญ่ คลองปลายคลอง คลองบางเคียน คลองบางไผ่ คลองเปิดล่าง คลองบางไผ่ คลองบางยาง เป็นคลองที่เชื่อมต่อกันทั้งตำบลในพื้นที่ทั้งหมด ๕ หมู่บ้าน ซึ่งมีความสำคัญในด้านการเกษตร และใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งทางน้ำด้วย โดยทั่วไปลักษณะภูมิประเทศของตำบลบางไผ่สามารถแบ่งพื้นที่ ตามสภาพภูมิประเทศได้ดังนี้ บริเวณริมแม่น้ำป่าสัก หมู่ที่ ๒ และพื้นที่ต่อเนื่อง หมู่ที่ ๓ ซึ่งเป็นที่ราบลุ่ม จะมีน้ำท่วมในฤดูน้ำหลากช่วงเดือน พฤศจิกายน - มกราคม ของทุกปี บริเวณดังกล่าวเหมาะแก่การทำสวนปาล์ม สวนมะพร้าว สวนกล้วย สำหรับในพื้นที่หมู่ที่ ๓ บางส่วน และหมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๔ หมู่ที่ ๕ เป็นพื้นที่ที่มีแม่น้ำที่แยกตัวมาจากแม่น้ำป่าสักไหลผ่านหลายสาย ทำให้บริเวณดังกล่าวมีอิทธิพลจากน้ำทะเลท่วมถึงและพื้นดินจะมีความเค็ม จึงเหมาะแก่การทำป่าจากและทำสวนมะพร้าว สวนกล้วย สวนปาล์ม เช่นกัน ซึ่งสังเกตได้จากการตั้งชื่อหมู่บ้าน จะมี คลอง บาง เป็นลักษณะนามในการเรียกชื่อ



ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ตำบลบางไผ่ไม่มีป่าไม้

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (Agri-Map-Online.moac.go.th , พ.ศ. ๒๕๖๘)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
บางไผ่	๙,๑๓๘	๐.๐๐	๐.๐๐
รวม	๙,๑๓๘	๐.๐๐	๐.๐๐

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (Agri-Map-Online.moac.go.th , พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ มีแหล่งน้ำธรรมชาติกระจายอยู่ทั่วไป มีแม่น้ำและลำคลองล้อมรอบหลายสาย โดยมีความลาดชันอยู่ในช่วงประมาณ (๐-๒๐) เปอร์เซ็นต์ ลักษณะดินเป็นดินร่วน ดินร่วนปนทราย และดินเหนียว ข้อมูลสรุปพื้นที่ความลาดชัน ลักษณะภูมิประเทศ: ความลาดชันค่อนข้างต่ำถึงปานกลางความลาดชัน: (๐-๒๐%)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ลักษณะดินในพื้นที่ ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จะมีลักษณะเป็นดินเค็ม จัดเป็นกลุ่มชุดดินที่ ๑๓ พื้นที่ ๙,๑๓๘ ไร่ แหล่งน้ำ ๔๒.๙๐ ไร่



ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน , พ.ศ.๒๕๕๘)

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

- ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนฤดูระยะนี้เป็นช่วงว่างของลมมรสุมหลังจากสิ้นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิจะเริ่มสูงขึ้น เฉพาะในเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม

- ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทยและยังมีร่องความกดอากาศต่ำ พาดผ่านภาคใต้เป็นระยะ ๆ ต่อจากนั้นจนถึงเดือนพฤศจิกายนซึ่งเป็นระยะแรกที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้จะยังคงมีฝนชุกต่อเนื่องจนถึงเดือนธันวาคมฝนจึงเริ่มลดลง

- ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิลดลงทั่วไปและมีอากาศหนาวเย็นเป็นครั้งคราว โดยอุณหภูมิลดลงต่ำสุดในเดือนธันวาคมและมกราคม

โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน		←	→									
ฤดูฝน					←	→						
ฤดูหนาว	↔											↔

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

ตำบลบางโปแต้ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑๖๙.๒๙ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนตุลาคม โดยมีปริมาณ ๒๖.๖๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ ๒๘๒.๘๐ มิลลิเมตร

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝน(มม.)
๑	มกราคม	๔๒.๕๐
๒	กุมภาพันธ์	๒๖.๖๐
๓	มีนาคม	๕๗.๒๐
๔	เมษายน	๑๐๒.๑๐
๕	พฤษภาคม	๒๐๑.๙๐
๖	มิถุนายน	๒๑๕.๒๐
๗	กรกฎาคม	๒๑๗.๘๐
๘	สิงหาคม	๒๓๑.๒๐
๙	กันยายน	๒๘๒.๘๐
๑๐	ตุลาคม	๒๗๕.๕๐
๑๑	พฤศจิกายน	๒๕๑.๑๐
๑๒	ธันวาคม	๑๒๗.๖๐
	รวม	๒๐๓๑.๕๐
	เฉลี่ย/ปี	๑๖๙.๒๙

(ที่มา : สถานีตรวจวัดสภาพอากาศที่ Surat Thani Airport ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘)

ต่ำลงบางใบไม้ ฤดูร้อนมีลักษณะ สั้น ร้อน และมีมดครีมี ฤดูหนาวมีลักษณะ สั้น อุ่น และมีเมฆเป็นส่วนมาก และ ร้อนและไม่มีลมและมีหยาดน้ำฟ้าตกมาก ตลอดปี ในระยะเวลาหนึ่งปี โดยทั่วไป อุณหภูมิจะเปลี่ยนแปลงในช่วงตั้งแต่ ๒๒ องศาเซลเซียส ถึง ๓๔ องศาเซลเซียส และน้อยมากที่จะอยู่ต่ำกว่า ๒๐ องศาเซลเซียส หรือสูงกว่า ๓๖ องศาเซลเซียส คะแนนชายหาด/สระว่ายน้ำแสดงว่าเวลาที่ดีที่สุดของปีที่น่าไปเที่ยว สุราษฎร์ธานี เพื่อผลิตเพลินกับกิจกรรมในช่วงอากาศร้อนคือ ตั้งแต่ช่วงกลาง ธันวาคม ถึงกลางเดือนมีนาคม ฤดูกาลที่ร้อนมีระยะเวลา ๒.๔ เดือน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม ถึงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยรายวันสูงกว่า ๓๓°C เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดของปีใน สุราษฎร์ธานี คือ เมษายน โดยมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยเท่ากับ ๓๔°C และต่ำสุดเฉลี่ยเท่ากับ ๒๔°C

ฤดูกาลที่เย็นมีระยะเวลา ๒.๓ เดือน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒ พฤศจิกายน ถึงวันที่ ๑๒ มกราคม และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยรายวันต่ำกว่า ๓๐°C เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดของปีใน สุราษฎร์ธานี คือ ธันวาคม โดยมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยเท่ากับ ๒๓°C และสูงสุดเฉลี่ยเท่ากับ ๒๙°C

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ปี พ.ศ. ๒๕๖๘

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๒๒	๓๐	๒๖
กุมภาพันธ์	๒๒	๓๒	๒๖
มีนาคม	๒๓	๓๓	๒๘
เมษายน	๒๔	๓๔	๒๘
พฤษภาคม	๒๔	๓๓	๒๘
มิถุนายน	๒๔	๓๒	๒๗
กรกฎาคม	๒๔	๓๒	๒๗
สิงหาคม	๒๔	๓๒	๒๗
กันยายน	๒๔	๓๑	๒๗
ตุลาคม	๒๔	๓๑	๒๖
พฤศจิกายน	๒๓	๓๐	๒๖
ธันวาคม	๒๓	๒๙	๒๖

(ที่มา : สถานีตรวจวัดสภาพอากาศที่ Surat Thani Airport ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘)

ความชื้น

ค่าระดับความสบายต่อความชื้นที่จุดน้ำค้างเนื่องจากเป็นตัวกำหนดว่า เหงื่อจะระเหยออกจากผิวหนังเพื่อให้ร่างกายเย็นลงหรือไม่ จุดน้ำค้างที่ต่ำทำให้รู้สึกแห้งกว่า ส่วนจุดน้ำค้างที่สูงขึ้นจะทำให้รู้สึกชื้นมากกว่า สิ่งที่แตกต่างจากอุณหภูมิคือ โดยทั่วไปอุณหภูมิในตอนกลางคืนและกลางวันจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จุดน้ำค้างมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงได้ช้ากว่า ดังนั้นขณะที่อุณหภูมิอาจลดลงในตอนกลางคืน แต่โดยทั่วไปแล้ว ช่วงกลางวันที่ยอบอ้าวจะตามด้วยช่วงกลางคืนที่ยอบอ้าวเช่นกัน

ระดับความชื้นที่รับรู้ที่ Surat Thani Airport เมื่อวัดเป็นร้อยละของเวลาที่ระดับความสบายต่อความชื้นคือ ร้อนอบอ้าว หรือร้อนและไม่มีลม หรือมีความชื้นสูงมาก ไม่แปรเปลี่ยนอย่างมีนัยสำคัญ ตลอดระยะเวลาทั้งปี โดยยังคงอยู่ภายในช่วง ๑ % ของ ๙๙ % ตลอดเวลา

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน ได้ทั้งทางบกและทางน้ำ โดยทางบก มีถนนสายหลักคือ ถนนทางหลวงชนบทสาย ๒๐๐๗ และ ถนนทางหลวงสาย ๔๒๐ และทางน้ำ มีคลองหลายสายที่มีการเชื่อมต่อกับแม่น้ำตาปี

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี อาศัยน้ำประปา น้ำฝน และแหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำตาปี และลำคลอง เป็นหลัก

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตำบลบางไผ่ไม่มีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง เนื่องจากมีแหล่งน้ำที่เพียงพอต่อการดำรงชีพของราษฎรและเกษตรกรในพื้นที่

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตुरบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
-	-	-	-	-	-

(ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตำบลบางไผ่ไม่มีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง เนื่องจากมีแหล่งน้ำที่เพียงพอต่อการดำรงชีพของราษฎรและเกษตรกรในพื้นที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตำบลบางไผ่ไม่มีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง เนื่องจากมีแหล่งน้ำที่เพียงพอต่อการดำรงชีพของราษฎรและเกษตรกรในพื้นที่

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
-	-	-	-	-	-	-	-

(ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
-	-	-	-	-

(ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลบางโป้ง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตำบลบางโป้ง มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ไม้ผล จำนวน ๔,๘๑๒.๖๕ ไร่ ร้อยละ ๒.๖๖ รองลงมาคือ ไม้ยืนต้น จำนวน ๑,๙๐๙.๖๖ ไร่ ร้อยละ ๒๐.๙ และพื้นที่ ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑,๑๔๖.๒๓ ไร่ ร้อยละ ๑๒.๕๔

ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลบางโป้ง

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	-	-
พืชไร่	-	-
ไม้ยืนต้น	๑,๙๐๙.๖๖	๒๐.๙
ไม้ผล	๔,๘๑๒.๖๕	๕๒.๖๖
พืชสวน	-	-
พื้นที่นา	-	-
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	-	-
พื้นที่ลุ่ม	๑๖๕.๑๕	๑.๘๑
พื้นที่น้ำ	๓๘๒.๙๙	๔.๑๙
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑,๑๔๖.๒๓	๑๒.๕๔
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	-	-

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลบางโป้ง

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ มะพร้าว มีพื้นที่ปลูกมาก จำนวน ๒,๗๖๕.๒๖ ไร่ รองลงมา คือ ปาล์มน้ำมัน มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒,๔๙๘.๑๓ ไร่

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลบางไผ่

หมู่ที่	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)	มะพร้าว (ไร่)	ไม้ผล (ไร่)	รวมทั้งหมด(ไร่)
๑	๒๐๗.๒๗	๒๘๗.๘	๑๙.๕๘	๕๑๔.๖๕
๒	๒๘๑.๗๔	๒๔๓.๖๘	๑๘.๔๓	๕๔๓.๘๕
๓	๔๙๗.๔๑	๕๙๘.๘๗	๓๖.๗๒	๑๑๓๓
๔	๒๑๒.๖๓	๒๒๐.๑๓	๑.๑	๔๓๓.๘๖
๕	๔๐๒.๒	๒๖๓.๐๖	๕	๖๗๐.๒๖
รวม	๒,๔๙๘.๑๓	๒,๗๖๕.๒๖	๑๒๖.๑๖	๕,๓๘๙.๕๕

ที่มา :

ฐานข้อมูลเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร,พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และปศุสัตว์ ปี ๒๕๖๘ ของตำบลบางไผ่

หมู่บ้าน	รวม เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ (ราย)	จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ (ตัว)							
		โค เนื้อ	สุกร	ไก่ พื้นเมือง	ไก่ไข่	ไก่ ลูกผสม	เป็ดเทศ	เป็ดเนื้อ	เป็ดไข่
๐๑ - บางเปิดล่าง	๑๖	๐	๐	๓๕๔	๐	๐	๓๔	๐	๒๗
๐๒ - ปลายคลอง	๑๖	๐	๐	๔๒๙	๐	๐	๑๓๗	๐	๒๒
๐๓ - บางเคียน	๕๙	๓	๑๘	๑,๗๘๓	๐	๕๐	๒๐๔	๓๓	๗๙
๐๔ - บางไผ่	๓๐	๐	๐	๙๕๐	๒๔๐	๐	๑๑๓	๘	๕๐
๐๕ - ยางงาม	๒๕	๐	๐	๗๖๔	๐	๐	๙๘	๐	๔๙
รวม	๑๔๖	๓	๑๘	๔,๒๘๐	๒๔๐	๕๐	๕๘๖	๔๑	๒๒๗

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำอื่น ๆ
บางไผ่	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งหมด	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) กระท้อน ในชื่อสินค้า “กระท้อนคลองน้อย” ขอบเขตการผลิต กระท้อนคลองน้อย ครอบคลุมเขตพื้นที่ ๖ ตำบล ใน ได้แก่ ตำบลคลองน้อย ตำบลบางไทร ตำบลบางไผ่ ตำบลบางไผ่ ตำบลบางชนะ และตำบลคลองฉนาก ของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความเป็นมา ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ นายบุญมาก มณีโชติ ได้ทดลองนำต้นกระท้อนพันธุ์ดีจากจังหวัดปราจีนบุรี มาปลูกในตำบลคลองน้อย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการปลูกแบบยกร่องเพื่อควบคุมน้ำเข้า-ออก และปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสม เนื่องจากในพื้นที่มีน้ำตลอดทั้งปี มีสภาวะการขึ้นลงของน้ำทะเล และดินตะกอนที่เกิดจากการพัดพาของน้ำและตกตะกอนทับถมกัน ทำให้มีความสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุธรรมชาติ สภาพดินสองน้ำ (น้ำจืดผสมน้ำกร่อย) ส่งผลให้กระท้อนมีคุณภาพและรสชาติดี จึงเพาะพันธุ์ต้นกระท้อนจำหน่ายให้แก่เกษตรกรที่สนใจ ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้มีการนำกระท้อนพันธุ์ปุ๋ยฝายมาปลูก ก็ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและรสชาติที่ดีเช่นกัน จึงเป็นที่นิยมของของผู้บริโภค ส่งผลให้มีการปลูกกระท้อนกันอย่างแพร่หลายครอบคลุมตำบลคลองน้อย และตำบลข้างเคียง นอกจากนี้ ยังมีการนำผลกระท้อนคลองน้อยไปจัดแสดงและประกวดในงานต่าง ๆ เช่น งานเงาะโรงเรียนนาสาร งานเกษตรแฟร์ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น และได้รับรางวัลชนะเลิศทุกปี จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๔๔ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้อยได้จัดงาน "ของดีคลองน้อย" ขึ้น มีการประกวดกระท้อนหลากหลายขนาดและสายพันธุ์ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลผลิตทางด้านการเกษตร ตลอดจนความเป็นอยู่วิถีชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่ และจัดเป็นประจำต่อเนื่องมาทุกปี

ปัจจุบันกระท้อนคลองน้อย มีการกระจายสินค้าไปจำหน่ายทุกภูมิภาคของประเทศผ่านช่องทางออนไลน์รวมถึงมีการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรเพื่อรวบรวมกระท้อนคลองน้อยส่งจำหน่ายไปยังห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และผ่านเครือข่ายสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ คุณสมบัติที่โดดเด่น รสชาติหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย เนื้อหนา ไม่ฝาด ปุยหรือเนื้อหุ้มเมล็ดฟู หนา แน่น สีขาว ผิวเปลือกสีเหลืองทอง เปลือกบาง ทรงผลค่อนข้างกลม หรือกลมแป้น ค่าความหวานประมาณ ๑๒ องศาบริกซ์ขึ้นไป พื้นที่ปลูก : พื้นที่ปลูกกระท้อนคลองน้อย จำนวน ๒๔๐ ไร่ ผลผลิตที่ออกมาแต่ละปี ประมาณ ๒๘๘,๐๐๐ กิโลกรัม ราคาที่ขายได้ ๘๐ - ๑๕๐ บาทต่อกิโลกรัม ขณะที่กระท้อนที่อื่นขายกิโลกรัมละ ๕๐- ๘๐ บาทต่อกิโลกรัม

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครุว์เรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครุว์เรือน และประชากร

ที่	หมู่บ้าน	ครุว์เรือนทั้งหมด	ครุว์เรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	บางเปิดล่าง	๕๓๑	๔๖	๓๓๓	๓๓๓	๖๖๖
๒	ปากคลอง	๓๗๖	๕๓	๒๒๐	๓๐๗	๕๒๗
๓	ปลายคลอง	๑,๔๒๕	๘๙	๔๐๖	๔๖๙	๘๗๕
๔	บางไผ่	๖๕๗	๒๙	๒๙๐	๓๓๕	๖๒๕
๕	บางยาง	๓๗๘	๓๕	๓๐๗	๓๓๓	๖๔๐
รวม		๓,๓๖๗	๒๕๒	๑,๕๕๖	๑,๗๗๗	๓,๓๓๓

ที่มา : สำนักทะเบียนและบัตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี,พ.ศ. ๒๕๖๘

๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓๗	๑๔.๖๘
๕๖ - ๖๕ ปี	๙๔	๓๗.๓๑
๔๖ - ๕๕ ปี	๗๑	๒๘.๑๗
๓๖ - ๔๕ ปี	๒๖	๑๐.๓๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๔	๙.๕๒
๑๘ - ๒๕ ปี	๐	๐
รวม	๒๕๒	๑๐๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๗๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๐ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๗๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐

ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๗๖	๗๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๗๖	๓๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งหมดเกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๒๕๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลบางไผ่

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒๕๒	๑๐๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๐	๐

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครุว์เรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	นส.๓ ทุกประเภท	สปก. ทุกประเภท	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๒๔๕	๗	๐	๐	๒๕๒

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) รายได้ รายจ่ายของครุว์เรือนเกษตรกร

รายได้รายจ่ายของครุว์เรือน รายได้เกษตรกรในตำบลบางไผ่มีรายได้เฉลี่ยประมาณ ๒๔๗,๒๕๔ บาท/ปี ที่มาของรายได้ จากการประกอบอาชีพทางการเกษตร, การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รับจ้าง ลูกให้ เงินกู้ สำหรับรายจ่ายในครุว์เรือนมีดังนี้ คือ ค่าอาหาร ค่าอาหารสำเร็จรูปและเครื่องปรุง ค่าเครื่องดื่ม ขนม ค่ายารักษาโรค ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร ค่าของใช้ต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายในการผลิต (ค่าปุ๋ย เครื่องมืออุปกรณ์ในการทำประมง หรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) ค่าใช้จ่ายทางสังคม ,ทำบุญ อัตราค่าจ้างแรงงานโดยทั่วไป จ้างเป็นรายวันๆ ละ ๒๕๐-๓๐๐ บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณงานและลักษณะงาน

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนมากเป็นหนี้ มีหนี้สินประมาณร้อยละ ๙๐ จากการศึกษาข้อมูลพบว่าค่าใช้จ่ายของเกษตรกรเท่ากับรายรับ + หนี้สิน จึงจะพอค่าใช้จ่าย

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนตำบลบางไผ่ นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดบางไผ่เป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบ้านตำบลบางไผ่ เป็นสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมประเพณีต่างๆ เกี่ยวกับด้านศาสนา วัฒนธรรมโดยมีหลวงพ่อข้าวสุก ที่ประชาชนในพื้นที่และพื้นที่อื่นๆ นับถือบูชา

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- งานชักพระ-ทอดผ้าป่าประจำปีของจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- งานประเพณีลอยกระทง
- งานประเพณีรดน้ำผู้สูงอายุ
- ประเพณีวันจับปีจบเดือน

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจ		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
บางไผ่	๑	๓๓	๑	๓๓	๑	๒๔	๓	๙๐	-	-	-	-
รวม	๑	๓๓	๑	๓๓	๑	๒๔	๓	๙๐	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๓๙
เครื่องดื่ม	๖
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๓
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๑๑
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑๙
รวม	๗๘

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลบางใบไม้ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก
๑	แปลงใหญ่มะพร้าวตำบลบางใบไม้	๔๑/๑ หมู่ ๓ ต.บางใบไม้	๓๔
๒	คนในบาง	๑๐๙ หมู่ ๓ ต.บางใบไม้	๔๐
๓	กลุ่มการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตำบลบางใบไม้	๔๒ หมู่ ๑ ต.บางใบไม้	๑๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ลำดับที่	ชื่อ	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก
๑	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดบางใบไม้	หมู่ ๓ ตำบลบางใบไม้	๒๔
๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบางใบไม้	หมู่ ๓ ตำบลบางใบไม้	๓๓
๓	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแปลงใหญ่มะพร้าวตำบลบางใบไม้	หมู่ ๓ ตำบลบางใบไม้	๓๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก
ไม่มี	-	-

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ.๒๕๖๘

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
บางไผ่	-	๒	๑	-	๑	-	-	-	-
รวม		๒	๒		๒				

ที่มา : บัญชีศูนย์เครือข่ายของ ศพก.อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี, ๒๕๖๘.

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๐ คน โดยมีเกษตร
หมู่บ้านจำนวน ๕ ราย หมอดินอาสา ๕ ราย อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร รพหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร รปฏิรูป ที่ดิน
บางไผ่	-	๑	-	๑	๕	๕	-	-	-
รวม	-	๑	-	๑	๕	๕	-	-	-

ที่มา : ฐานข้อมูลอาสาสมัครหมู่บ้าน สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนว
ทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการ
ถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประชาชน
ชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
บางไผ่	๑	- การผลิตมะพร้าวคุณภาพ - การทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น - การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว
รวม	๑	

ที่มา : ฐานข้อมูลประชาชนชาวบ้าน, สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลบางไผ่	การป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวแบบผสมผสาน	๒	บางไผ่
๒	กลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าวตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	การผลิตมะพร้าวคุณภาพและการแปรรูปเพิ่มมูลค่า	๓	บางไผ่
๓	กลุ่มน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	การผลิตมะพร้าวคุณภาพและการแปรรูปเพิ่มมูลค่า	๓	บางไผ่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี พ.ศ.๒๕๖๘

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	บางไผ่	แปลงใหญ่มะพร้าวตำบล บางไผ่	มะพร้าว	๓๓	๓๐๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี พ.ศ.๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้ามะพร้าว

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[] น้ำฝน [] ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [/] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ) แม่น้ำตาปี

๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

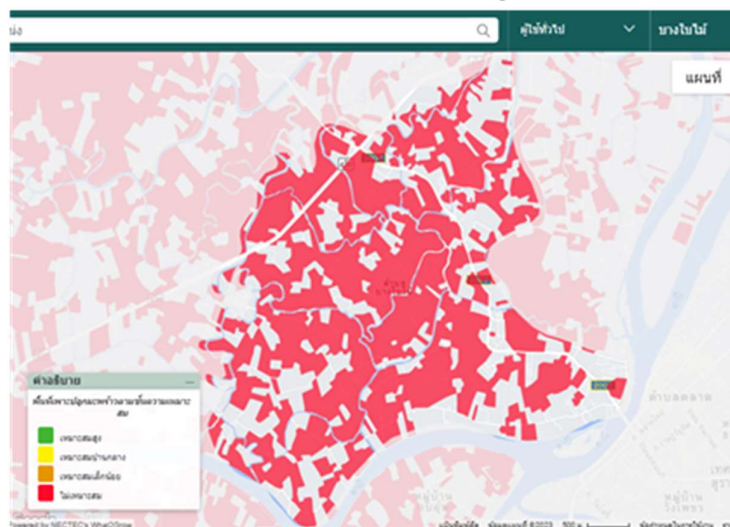
พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม เขตความเหมาะสม ของตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมด จำนวน ๕,๔๙๘.๗๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๐ ไร่ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕,๔๙๘.๗๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก.....

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
บางไผ่	๐	๐	๐	๕,๔๙๘.๗๖	๕,๔๙๘.๗๖

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม/ไม่เหมาะสม สำหรับการปลูกมะพร้าว ตำบลบางไผ่



ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว

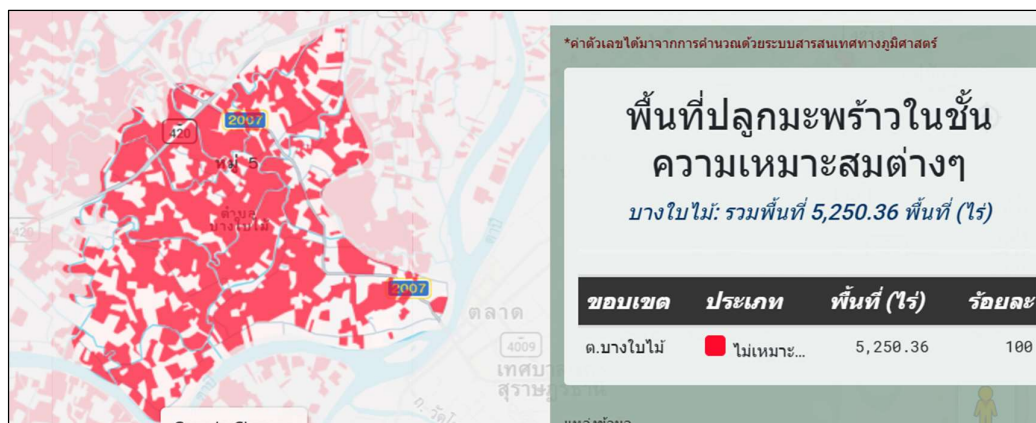
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) พื้นที่ปลูกมะพร้าว

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตมะพร้าว

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บางใบไม้	๒๔๙	๑,๖๑๓	๑,๖๑๓	๑,๗๗๔.๓๐	๑.๑
รวม	๒๔๙	๑,๖๑๓	๑,๖๑๓	๑,๗๗๔.๓๐	๑.๑

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘



ภาพที่ ๘ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลบางใบไม้ (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกมะพร้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลบางใบไม้ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ทั้งหมด จำนวน ๖,๗๐๗.๓๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕,๒๕๐.๓๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลบางใบไม้

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
บางใบไม้	๐	๐	๐	๕,๒๕๐.๓๖	๕,๒๕๐.๓๖

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

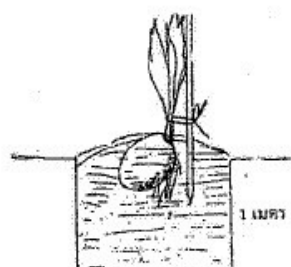
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

การปลูกมะพร้าวสามารถวางผังปลูกได้ ๒ แบบ คือ แบบ สี่เหลี่ยมจัตุรัส กับ แบบสามเหลี่ยมด้านเท่า โดยมีระยะปลูก เพื่อให้ได้ผลผลิตเหมาะสมที่สุดขึ้นอยู่กับชนิดของมะพร้าว ดังนี้

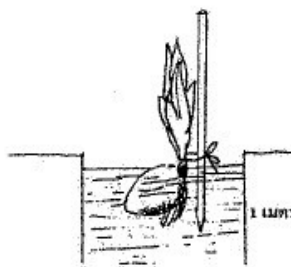
ตารางที่ ๓๒ แสดงระยะการปลูกมะพร้าว

ชนิด พันธุ์	แบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส		แบบสามเหลี่ยมด้านเท่า	
	ระยะปลูก(เมตร) ต้น/แถว	ต้น/ไร่	ระยะปลูก(เมตร) ต้น/ไร่	ต้น/แถว
ต้นเตี้ย	๖ x ๖	๔๔	๖.๕ x ๕.๖๓	๔๓
ต้นสูง	๙ x ๙	๒๐	๙ x ๗.๘	๒๒
ลูกผสม	๘.๕ x ๘.๕	๒๒	๘.๕ x ๗.๓๖	๒๕

๑.วิธีปลูก นำหน่อมะพร้าววางลงในหลุม เอาดินกลบและเหยียบดินข้างๆ ให้แน่น การกลบดินอย่าให้สูงมากนัก เพราะดินจะทับคอหน่อมะพร้าว ทำให้เจริญเติบโตช้า หลังจากปลูกแล้วเกลี่ยดินปากหลุมให้เรียบร้อย และเอาไม้ปักผูกต้นไว้กับหลักเพื่อกันลมโยก



ภาพแสดงการปลูกมะพร้าวในหลุม ต้องวางระดับหน่อมะพร้าวให้สูงกว่าหลุมปลูก



ภาพแสดงการปลูกมะพร้าวในหลุม ต้องวางระดับหน่อมะพร้าวให้ต่ำกว่าหลุมปลูก

ภาพ ๑๐ แสดงวิธีปลูกมะพร้าว

๒. การใส่ปุ๋ย ต้นมะพร้าวที่เริ่มปลูก ควรใส่ตั้งแต่มีอายุ ๖ เดือน หรือใบยอดเริ่มคลี่ออกหลังจากปลูกเป็นต้นไป ใส่ปีละ ๒ ครั้ง ปุ๋ยที่ใส่อาจใช้ได้ทั้งปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี ปุ๋ยมูลสัตว์พวกมูลวัวมูลควาย ควรใส่ต้นละ ๒ ปีบ/ปี มูลเป็ด มูลไก่ควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑ ปีบ การใส่ปุ๋ยเคมี แบ่งใส่ทุก ๖ เดือน ตอนต้นฝนช่วงเดือนพฤษภาคม หรือมิถุนายน ครั้งที่ ๒ ตอนปลายฝน ระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม แล้วแต่ฤดูกาลของแต่ละแห่ง ปุ๋ยเคมีที่แนะนำให้ใช้เป็นปุ๋ยผสมสูตร ๑๓ : ๑๓ : ๒๑ ร่วมกับปุ๋ยแมกนีเซียม ซัลเฟต หรือหินปูนโดโลไมท์ จำนวนปุ๋ยและอายุที่ใช้ดังตาราง

ตารางที่ ๓๓ แสดงอายุและปุ๋ยที่ใช้

อายุมะพร้าว	ปุ๋ยผสม ๑๓:๑๓:๒๑	ปุ๋ยแมกนีเซียมซัลเฟต	หรือหินปูนโดโลไมท์
ปี	(กิโลกรัม)	(กรัม)	(กิโลกรัม)
๑	๑	-	-
๒	๒	๒๐๐	๒
๓	๓	๓๐๐	
๔ หรือมากกว่า	๔	๕๐๐	๔

วิธีใส่ปุ๋ย ก่อนใส่ปุ๋ยควรถางโคนต้นให้เตียน แล้วใช้ปุ๋ยโรยตั้งแต่โคนต้นออกมาถึงรัศมี ๑.๕ เมตร โรยรอบต้น และบริเวณใส่ปุ๋ยควรขยายออกไปทุกปี

วิธีใส่ปุ๋ยมูลสัตว์ ให้กับต้นมะพร้าว ควรขุดรางรอบต้นให้ลึกประมาณ ๑๐ เซนติเมตร กว้าง ๑๒ เซนติเมตร ห่างต้น ๑ เมตร เอามูลสัตว์ที่ต้องการใส่ๆ ลงไปในรางที่ขุดแล้วกลบดิน อีกวิธีหนึ่งที่ยิยมกัน คือ ขุดเป็นหลุมกว้างประมาณ ๓๐x๓๐x๓๐ เซนติเมตร ที่โคนต้น ห่างจากลำต้น ๑.๕ เมตร ต้นละ ๓ หลุม แล้วใส่ปุ๋ยในหลุมที่ขุด หลุมที่ขุดใส่ปุ๋ยเปลี่ยนที่ทุกปีจนรอบต้น

๓. การดูแลรักษาสวนมะพร้าวที่ออกผลแล้ว

๑.การไถพรวน ไถพรวนระหว่างแถวมะพร้าวไม่ให้ลึกเกินกว่า ๒๐ เซนติเมตร ไถแถวเว้นแถวให้ห่างจากต้นข้างละ ๒ เมตร ไถสลับกันทุก ๒ ปี ตอนปลายฤดูแล้ง รากที่อยู่ผิวดินจะแห้งไม่ดูดอาหาร เมื่อถูกตัดก็จะแตกใหม่เมื่อฝนตก

๒.การขุดระบายน้ำและการรดน้ำในฤดูแล้ง ถ้ามีฝนตกมากและที่ปลูกเป็นที่ลุ่ม น้ำท่วมแปลงปลูก ควรขุดคูระบายน้ำออกอย่าให้มีน้ำขังในแปลง ถ้าฝนแล้งนานก็จะกระทบต่อการติดดอกออกผล ดังนั้นเมื่อถึงฤดูแล้ง ถ้าที่ใดพอจะหาน้ำรดต้นมะพร้าวได้ ก็จะทำให้มะพร้าวงามดี ออกผลดก ไม่เหี่ยวเฉา น้ำที่รดต้นควรใช้น้ำจืด แต่น้ำทะเลก็สามารถรดได้

๓.การควบคุมวัชพืชในสวนมะพร้าว ในพื้นที่แล้งนาน ควรคอยถางหญ้าให้เตียน หรือใช้จอบหมุนตีดินบนหนดิน อย่าให้ลึกกว่า ๑๐ เซนติเมตร หรือใช้จานพรวนระหว่างแถวมะพร้าวส่วนบริเวณที่มีฝนตกต้องเก็บหญ้าหรือพืชคลุมไว้ แต่ก็ไม่ให้ขึ้นรกมาก จึงควรมีการตัดหญ้าหรือใช้จานพรวนลาก แต่ไม่กดให้ลึกมากเพื่อให้พืชคลุมดินหรือหญ้านั้นราบลงไปบ้างหรือการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ในมะพร้าวต้นเล็ก ให้ใช้ไกลโฟเสทที่มีส่วนผสมของไกลโฟเสทไพโรฟอสเฟต ไม่ทำลายใบมะพร้าวแต่จะช่วยให้มะพร้าวเจริญเติบโตดี ส่วนในมะพร้าวที่ตกผลแล้วไม่แนะนำให้ใช้สารกำจัดวัชพืช

๔.พืชคลุมดิน การปลูกพืชคลุมในสวนมะพร้าว เพื่อควบคุมวัชพืชและช่วยรักษาความชื้นในดิน นอกจากนั้นพืชคลุมยังช่วยเพิ่มธาตุอาหารและช่วยปรับปรุงดินในสวนมะพร้าวโดยเฉพาะพืชคลุมที่เป็นพืชตระกูลถั่วช่วยเพิ่มธาตุไนโตรเจนพืชคลุมที่นิยมปลูกกันมาก ได้แก่ เพอราเลีย เช่นโทรซิมา และคาโลโปโกเนียม

๕.ปุ๋ยอินทรีย์และพืชสด ปุ๋ยอินทรีย์มีอยู่หลายชนิดด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยคอก เช่น ปุ๋ยมูลวัว มูลไก่ มูลหมู มูลแพะ เป็นต้น และปุ๋ยหมักต่างๆ ปุ๋ยพืชสด เช่น การปลูกพืชตระกูลถั่วระหว่างแถวมะพร้าว เช่น โสน คาร์โลโปโกเนียม เมื่อดันเริ่มออกดอกตัดเอาไปใส่ในร่อง ในกรณีที่ขุดดินเป็นร่องรอบโคนต้นหรือออกคลุมต้นมะพร้าว ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยพืชสดช่วยให้ดินร่วนซุย เหมาะสำหรับการไชซอนของราก นอกจากนั้น ธาตุอาหารที่มีอยู่ในอินทรีย์วัตถุยังช่วยทำให้แบคทีเรียในดินทำงานได้ดี ซึ่งแบคทีเรียจะช่วยเปลี่ยนธาตุอาหารที่พืชดูดไปใช้ไม่ได้ ให้มาอยู่ในรูปธาตุที่พืชดูดไปเป็นอาหารได้การเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน จึงเป็นประโยชน์ต่อต้นมะพร้าวมาก การเพิ่มอินทรีย์วัตถุทำดังนี้ คือ ใส่ปุ๋ยคอก ชี้ควาย ชี้ไก่ ปุ๋ยขยะ ปุ๋ยหมัก ผังกาบมะพร้าวหรือจะปลูกพืชคลุมแล้วไถกลบหรือเลี้ยงสัตว์ในสวนมะพร้าวก็ได้

๖.การตัดทางใบ จะทำในมะพร้าวอายุไม่เกิน ๓๐ ปี สูงไม่เกิน ๑๒ เมตร มีใบบนต้น ๓๐-๓๖ ทาง ซึ่งทางมะพร้าว ๖-๘ ทาง ที่อยู่ล่างสุดเป็นใบแก่เกินไปและมีประโยชน์น้อยต่อต้นมะพร้าว การตัดทางมะพร้าวที่แก่มากที่สุด ๑๐-๑๒ ทาง จะทำให้ทางมะพร้าวที่ยังอ่อนกว่าได้รับธาตุอาหารและความชื้นมากขึ้น ในพื้นที่ที่มะพร้าวกระทบแล้ง การตัดทางใบมะพร้าวที่แก่ออกจะช่วยให้สงวนน้ำที่มีอยู่จำกัดไว้ให้ทางที่อ่อนกว่าได้ใช้ประโยชน์ทางมะพร้าวที่แก่มากจะคายน้ำได้เร็วกว่าทางมะพร้าวที่อ่อน การตัดทางที่แก่ออกจะช่วยลดการคายน้ำลงได้ ๒๕-๕๐% ในพื้นที่ที่มีช่วงแล้งนาน ๓-๖ เดือน และมีฝนตกน้อยกว่า ๑๐๐ มิลลิเมตร การตัดทางมะพร้าว พร้อมการเก็บเกี่ยวมะพร้าวก่อนถึงฤดูแล้ง จะช่วยให้เกิดผลกระทบต่อการติดผลน้อยลง ในกรณีที่เกิดการระบาดของศัตรูมะพร้าว

กับทางมะพร้าวที่อยู่ล่างๆที่แก่แล้ว การตัดทางมะพร้าวที่ถูกแมลงทำลาย เป็นการควบคุมด้วยมาตรการทางวิธีกล ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อกิจกรรมทางสรีรวิทยาของมะพร้าว

๗. การเก็บผลมะพร้าวแก่ ผลมะพร้าวมีอายุตั้งแต่ติดผลถึงผลแก่ ตั้งแต่ ๑๐ เดือนขึ้นไป โดยมะพร้าวแก่พร้อมที่จะเก็บเกี่ยวนี้ ภายในผลจะน้อย เมื่อเขย่าจะได้ยินเสียงน้ำโคลน

๘. การเก็บผลมะพร้าวอ่อน ผลมะพร้าวอ่อนคือผลมะพร้าวที่มีอายุติดผลประมาณ ๑๗๐ - ๒๑๐ วัน ขึ้นอยู่กับความต้องการ เนื้อมะพร้าวของชาวสวนมะพร้าว โดยแบ่งลักษณะเนื้อมะพร้าวได้ ๓ ระดับ คือ

๖.๑ เนื้อมะพร้าวชั้นเดียว จะมีอายุหลังจันทันเปิดประมาณ ๑๗๐ วัน

๖.๒ เนื้อมะพร้าวชั้นครึ่ง จะมีอายุหลังจันทันเปิดประมาณ ๑๘๐-๑๘๕ วัน

๖.๓ เนื้อมะพร้าวสองชั้น จะมีอายุหลังจันทันเปิดประมาณ ๒๐๐-๒๑๐ วัน

๙. ระยะเวลาการเก็บมะพร้าว สามารถเก็บผลมะพร้าวอ่อนได้ทุก ๒๐ วัน เนื่องจากต้นมะพร้าวที่สมบูรณ์และออกจันทันสม่ำเสมอตลอด จะแทงจันทันทุก ๆ ๒๐ วัน

๑๐. สาเหตุที่มะพร้าวไม่ติดผลในฤดูฝน เกิดจากเมื่อดอกตัวผู้แตกออก ละอองเกสรตัวผู้จะฟุ้งกระจายประมาณ ๒-๓ ชั่วโมง ส่วนดอกตัวเมียพร้อมที่จะผสมพันธุ์นาน ๗๓ ชั่วโมง ในช่วงที่ฝนตกชุกก่อให้เกิดการชะล้างละอองเกสรตัวผู้ ประกอบกับแมลงไม่ออกมาหาอาหาร การปฏิสนธิจึงไม่เกิดขึ้น ทำให้หลายมะพร้าวติดผลน้อย ๒-๓ ผล/หลายหรือไม่ติดผลเลย การแก้ปัญหามะพร้าวไม่ติดผล ควรมีการเลี้ยงผึ้งในสวนมะพร้าวเพราะผึ้งจะออกมาหาน้ำหวานจากดอกมะพร้าวในช่วงที่ฝนหยุดตกแล้วนำละอองเกสรตัวผู้ไปผสมกับดอกตัวเมีย ทำให้ผลผลิตมะพร้าวเพิ่มขึ้น ๔๖-๕๖% นอกจากนั้นยังมีแมลงอื่นๆ ที่ช่วยในการผสมเกสร คือ ต่อ แตน มดดำ เป็นต้น

โรคมะพร้าวที่สำคัญ

๑.โรคมผลร่วง เกิดเชื้อรา *Phytophthora palmivora* ผลมะพร้าวจะร่วงก่อนกำหนด อายุของมะพร้าวที่ร่วงตั้งแต่ ๓-๙ เดือน ผลมะพร้าวที่เก็บเกี่ยวได้อายุ ๑๒ เดือน ดังนั้นผลมะพร้าวที่ร่วงจึงอ่อนเกินกว่าที่จะนำมาใช้ประโยชน์เป็นมากกับมะพร้าวพันธุ์มลายูสีเหลืองต้นเตี้ย

การป้องกันกำจัด สภาพที่จะเกิดโรคมผลร่วงระบาด คือ มะพร้าวมีผลตกมาก และฝนตกชุกติดต่อกันเป็นเวลายาวนาน ให้หมั่นตรวจเช็คผลมะพร้าว โดยวิธีการสุ่มขึ้นไปดูบนต้น ถ้าพบมะพร้าวที่เป็นโรคให้ตัดออก และนำผลไปเผาทิ้งนอกแปลงมะพร้าวทันที

๒.โรคใบจุก เกิดจากเชื้อรา *Heiminthosporium sp.* ทำให้ความเสียหายให้แก่มะพร้าวในระยะต้นกล้ามาก และลุกลามอย่างรวดเร็ว

การป้องกันกำจัด ฉีดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น thiram อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒ ลิตร ผสมยาลงไป ๑๕ ซีซี ฉีดพ่นทุก ๑๐-๑๔ วัน นอกจากนั้นยังมีโรคอื่นๆ เช่น โรคตาเน่า (bud rot) โรคโคนผุ (stem bleeding) โรคใบจุกสีเทา (grey leaf spot) โรคก้านทางแตก (frond break) โรครากเน่า (root rot) โรคเรื้อนดิน เป็นต้น โรคดังกล่าวนี้แม้ว่าจะพบในแหล่งปลูกมะพร้าว แต่ไม่ทำความเสียหายให้กับมะพร้าวมากนัก

๓.โรคยอดเน่า เกิดจากเชื้อรา *pythium sp.* มักเกิดกับมะพร้าวพันธุ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เช่น พันธุ์มลายูสีเหลืองต้นเตี้ย โรคนี้มักพบในระยะต้นกล้าในสภาพที่มีฝนตกชุก และอากาศมีความชื้นสูง

การป้องกันกำจัด ในการย้ายต้นกล้าพยายามอย่าให้หน่อชำ เพราะโรคอาจจะเข้าทำลายได้ง่าย หากพบอาการของโรคในระยะแรกให้ตัดส่วนที่เป็นโรคออก แล้วฉีดพ่นด้วยสารฆ่าเชื้อราที่มีสารประกอบของทองแดง ซึ่งส่วนของต้นกล้าหรือส่วนที่ถูกโรคทำลายให้เผาทำลายให้หมดเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดต่อไป

แมลงศัตรูมะพร้าวที่สำคัญ

ด้วงวงมะพร้าว มี ๒ ชนิด คือ ชนิดเล็กและชนิดใหญ่ ด้วงวงชนิดเล็กพบแพร่ระบาดอยู่ทั่วไปของทุกภาคของประเทศ ส่วนชนิดใหญ่พบในแหล่งปลูกมะพร้าวทางภาคใต้ วงจรชีวิตจากไข่จนเป็นตัวเต็มวัยใช้เวลา ๒-๔ เดือน

การป้องกันกำจัด

๑. หมั่นตรวจดูในแปลงมะพร้าว หากเริ่มมีการเข้าทำลายของด้วงวงเป็นจุดแรกและต้นมะพร้าวอยู่ในลักษณะทรุดโทรมมาก ตรวจดูและทำลายแหล่งที่อยู่อาศัยรวมทั้งจับด้วงวงที่พบทำลายให้หมดสิ้นไปจากสวนมะพร้าว ก่อนที่จะมีการแพร่ลูกหลานต่อไป

๒. การเกิดบาลแผลกับต้นมะพร้าว จะเป็นสิ่งชักจูงให้ด้วงวงเข้ามาทำลายต้นมะพร้าว ซึ่งบาดแผลต่างๆ อาจเกิดจากการเข้าทำลายของด้วงแรด หรือเกิดจากรอยแผลที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งจะเป็นที่อาศัยและขยายพันธุ์ของด้วงวงต่อไป

๓. เมื่อพบว่ามีการระบาดและต้นมะพร้าวถูกทำลายมากควรใช้สารฆ่าแมลงประเภทดูดซึม เช่น คลอร์ไพริฟอส ฉีดเข้าลำต้นมะพร้าวโดยใช้ส่วนเจาะเป็นรูบริเวณโคนต้นให้ลึกประมาณ ๑๐-๑๕ เซนติเมตร แล้วจึงใช้เข็มฉีดยาที่มีสารฆ่าแมลงเข้มข้นปริมาณ ๑๐-๒๐ ซีซี ฉีดสารฆ่าแมลงเข้าไปในลำต้น หลังจากนั้นใช้ไม้อุดรูที่เจาะนั้นเพื่อป้องกันการเข้าทำลายของด้วงวงและแมลงชนิดอื่นหลังจากหมดฤทธิ์ของสารฆ่าแมลงแล้ว (ปรับปริมาณการใช้สารฆ่าแมลงจะมากน้อยแตกต่างกันตามขนาดของต้นมะพร้าวแต่ไม่เกิน ๓๐ ซีซี)

แมลงค้ำหนามมะพร้าว เป็นด้วงชนิดหนึ่งลำตัวแบนสีดำ มี ๒ ชนิด คือ *Plesispa reichei* Chapuis พบในแปลงเพราะชำ และ *Brontispa longissima* Gastro ทำลายมะพร้าวในแปลงปลูก แพร่กระจายเข้ามาในประเทศไทยโดยพบระบาดรุนแรงใน ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี ชุมพร และนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เนื่องจากมะพร้าวส่วนใหญ่มีลำต้นสูง แมลงค้ำหนามมะพร้าวทำลายมะพร้าวโดยทั้งตัวเต็มวัยและตัวอ่อนอาศัยอยู่ในใบอ่อนที่ยังไม่คลี่ของมะพร้าวและทะกินผิวใบ แมลงค้ำหนามเพศเมีย เมื่อได้รับการผสมพันธุ์แล้วจะวางไข่เป็นฟองเดี่ยว หรือเป็นกลุ่มกลุ่มละ ๒-๕ ฟอง ระยะไข่ ๒-๖ วัน เมื่อเลี้ยงด้วยใบอ่อนมะพร้าว ระยะหนอน ๒๓-๓๔ วัน มีการลอกคราบ ๔-๕ ครั้ง ระยะดักแด้ ๒-๗ วัน ตัวเต็มวัยเพศเมียมีอายุ ๑๓-๑๓๔ วัน เพศผู้มีอายุ ๒๑-๑๑๐ วัน

การป้องกันกำจัด

การฉีดพ่นสารเคมีฆ่าแมลง เพื่อควบคุมแมลงค้ำหนามมะพร้าวทำได้ยากและไม่ปลอดภัยต่อเกษตรกรและสภาพแวดล้อม กรมวิชาการเกษตรจึงนำเข้าแตนเบียนหนอนแมลงค้ำหนามมะพร้าว ชื่อ *Asecodes hispinarum* จากเวียดนามเข้ามาใช้ควบคุมโดยชีววิธี โดยความช่วยเหลือจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ และมหาวิทยาลัยลงนามในประเทศเวียดนาม ใบมะพร้าวเมื่อถูกทำลายเมื่อใบคลี่กางออกจะมีสีน้ำตาลอ่อน หากใบมะพร้าวถูกทำลายติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้ยอดมะพร้าวมีสีน้ำตาล เมื่อมองไกลๆ จะเห็นเป็นสีขาวโพลนชาวบ้านเรียกว่า “มะพร้าวหัวหงอก” นอกจากนี้ ยังมีแตนเบียนที่เบียนดักแด้ของแมลงค้ำหนาม ชื่อ *Tetratichus brontispae* ในช่วงฤดูร้อนได้ดี ซึ่งเป็นแตนเบียนที่พบในประเทศไทย

แตนเบียนหนอนแมลงค้ำหนามมะพร้าวเป็นแตนเบียนขนาดเล็กจัดอยู่ในวงศ์ Eulophidae ลำตัวยาว ๐.๕-๐.๗ มิลลิเมตร มีปีกใส ๒ คู่ การทำลายเกิดจากการใช้ตัววัยวางไข่แทงเข้าไปวางไข่ในลำตัวหนอนแมลงค้ำหนามไข่ฟักเป็นตัวหนอน ตัวหนอนจะดูดกินของเหลวภายในลำตัวหนอนแมลงค้ำหนาม ทำให้แมลงค้ำหนามมะพร้าวเคลื่อนไหวช้า กินอาหารน้อยลงและตายในที่สุด จึงต้องเพราะเลี้ยงแตนเบียนเป็นปริมาณมากและนำปล่อยในสวนมะพร้าว

หนอนหัวดำมะพร้าว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Opisina arenosella* Walker (Lepidoptera: Oecophoridae) มีชื่อสามัญภาษาอังกฤษว่า coconut black-headed caterpillar ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน ขนาดลำตัววัดจากหัวถึงปลายท้องยาวประมาณ ๑-๑.๒ เซนติเมตร ลำตัวแบน ชอบเกาะนิ่งแนบตัวติดผิวพื้นที่เกาะ เวลากลางวันจะเกาะนิ่งหลบอยู่ใต้ใบมะพร้าว หรือในที่ร่ม เริ่มวางไข่ ๓ วัน หลังออกจากดักแด้ และวางไข่ทุกวัน ติดต่อกันไป ๔-๖ วัน จะวางไข่

ตัวละ ๑๕๗-๔๙๐ ฟอง ระยะไข่ ๕-๖ วัน ระยะหนอน ๓๒-๔๘ วัน มีการลอกคราบ ๖-๑๐ ครั้ง ระยะดักแด้ ๙-๑๑ วัน ตัวเต็มวัยมีเสื่อมีอายุ ๕-๑๔ วัน ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่ใหม่ จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ๑-๒ วัน ก่อนจะย้ายไปกัดกินใบมะพร้าว มักจะพบหนอนหลายขนาดกัดกินอยู่ในใบมะพร้าวใบเดียวกัน ตัวหนอนจะสร้างใยผสมกับมูลสร้างเป็นอุโมงค์ยาวคล้ายทางเดินของปลวก คลุมเส้นทางที่หนอนแทะกินผิวใบ ยาวตามทางใบมะพร้าว และอาศัยภายในอุโมงค์ที่สร้างขึ้น การทำลายส่วนใหญ่พบบนใบแก่ ใบที่ถูกทำลายจะมีลักษณะแห้งเป็นสีน้ำตาล ตัวหนอนจะสร้างใยดึงใบย่อยให้ติดกันเป็นแพ

การป้องกันกำจัด

๑. ตัดและเผาใบที่ถูกทำลาย

๒. การควบคุมโดยชีววิธี โดยใช้ชีวภัณฑ์ บีที อัตรา ๘๐ กรัม ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นต้นละ ๓-๕ ลิตร ขึ้นกับขนาดทรงพุ่มละเครื่องพ่น พ่น ๓ ครั้งติดต่อกัน ห่างกันครั้งละ ๗-๑๐ วัน

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลบางไผ่ไม่มีการปลูกมะพร้าว ซึ่งสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี เนื่องจาก พื้นที่มีน้ำขึ้นน้ำลง ปริมาณความชื้นเหมาะสม ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะพร้าวแกง	←											→
				▽	▽	▽						

สัญลักษณ์ ← → ช่วงฤดูปลูก ← → ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตมะพร้าว ปี ๒๕๖๘ ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ต้นทุน/ไร่		รายรับ/ไร่	
รายการ	เงิน	รายการ	เงิน
๑. ค่าต้นพันธุ์	๖๐๐	ผลผลิต ๑,๕๐๐ กก/ไร่	
๒. ค่าปุ๋ย	๑,๗๐๐	ราคาในท้องถิ่น ๖ บาท/กก	
๓. ค่าแรงงาน	๓,๐๐๐	มูลค่า ๙,๐๐๐ บาท/ไร่	
- ปลูก/ดูแลรักษา/เก็บเกี่ยว			
๔. ค่าสารเคมี	๐		
๕. ค่าน้ำมัน	๐		
รวม	๕,๓๐๐	รวม	๓,๗๐๐
หมายเหตุ รายได้ - ต้นทุน = กำไร			

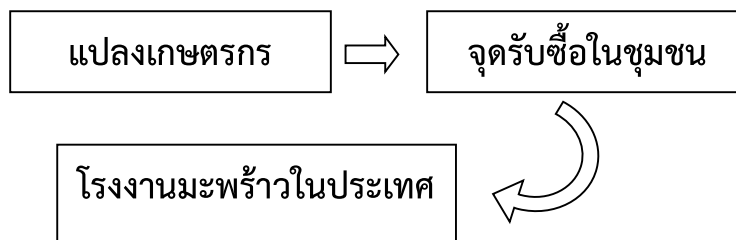
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

แหล่งรับซื้อผลผลิตมะพร้าวในพื้นที่ ตำบลบางไผ่ มีจำนวน ๒ จุด ปริมาณการรับซื้อ ๑๘๐,๐๐๐ ผล

- วิถีตลาด การนำผลผลิตไปใช้ (บริโภคใน,ทำพันธุ์,ส่งเข้าโรงงาน)



ภาพที่ ๑๒ แสดงวิถีการตลาดมะพร้าว ตำบลบางโป๊ะ อำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมะนังสุราษฎร์ธานี พ.ศ.๒๕๖๘)

- ปริมาณความถี่ผลผลิตรวม (Demand) /รวมปริมาณความต้องการผลผลิต ๑๘๐,๐๐๐ ผล
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทานสินค้า ผลผลิตมะพร้าวของอำเภอมะนังสุราษฎร์ธานี สอดคล้องกับจำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรปลูก

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
มีแหล่งรับซื้อในตำบลบางโป๊ะ รวม ๖ แห่ง

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในตำบลบางโป๊ะ จำนวน ๒๔๔ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๑ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้และเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๓	บางโป๊ะ	แปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว	แปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว จนเป็น Zero Waste

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมะนังสุราษฎร์ธานี พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๒	๑. กลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าวตำบลบางโป๊ะ ๒. กลุ่มน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น
แปลงใหญ่	๑	แปลงใหญ่มะพร้าวตำบลบางโป๊ะ อำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
วิสาหกิจชุมชน	๓	๑. แปลงใหญ่มะพร้าวตำบลบางโป๊ะ ๒. คนในบาง ๓. กลุ่มการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตำบลบางโป๊ะ
กลุ่มแม่บ้าน	๑	แม่บ้านเกษตรกรตำบลบางโป๊ะ
ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชตำบลบางโป๊ะ

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า การผลิตมะพร้าวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน ตำบลบางโป้ง อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> พื้นที่ปลูกมะพร้าวกระจายตัวใกล้แหล่งน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นสวนผสมและสวนเดี่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> จุดรวบรวมผลผลิตระดับชุมชน ขนส่งด้วยรถขนาดเล็ก 	<ul style="list-style-type: none"> ส่งตลาดท้องถิ่น โรงแปรรูป และผู้ค้าคนกลาง
	ปัญหา Pain point	<ul style="list-style-type: none"> น้ำท่วมขังในฤดูฝน ดินเค็ม/ดินเสื่อมบางพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> การจัดการคลังสินค้าไม่เหมาะสม สูญเสียคุณภาพระหว่างขนส่ง 	<ul style="list-style-type: none"> ต้นทุนโลจิสติกส์สูง ตลาดยังจำกัด
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> GIS Mapping พื้นที่สวน ระบบเตือนภัยน้ำท่วม-สภาพอากาศ การจัดทำโซนนิ่งพื้นที่เกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> Route Optimization ระบบจัดการคลังสินค้า (WMS) 	<ul style="list-style-type: none"> Digital Marketplace Green Logistics Platform
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> เกษตรกรรายย่อยเป็นหลัก ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> แรงงานคัดแยกและขนส่ง 	<ul style="list-style-type: none"> พ่อค้าคนกลาง/ผู้ประกอบการแปรรูป
	ปัญหา Pain point	<ul style="list-style-type: none"> ขาดองค์ความรู้ด้านมาตรฐานคุณภาพ แรงงานเก็บเกี่ยวขาดแคลน 	<ul style="list-style-type: none"> ทักษะการคัดคุณภาพไม่สม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> เกษตรกรต่อราคาขายยาก ขาดข้อมูลตลาด
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> Smart Farmer App Line OA ถ่ายทอดองค์ความรู้ ระบบรวมกลุ่มสหกรณ์ดิจิทัล 	<ul style="list-style-type: none"> Training Online ระบบประเมินคุณภาพผลผลิต 	<ul style="list-style-type: none"> B2B Marketplace ระบบซื้อขายตรงจากสวน
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> มะพร้าวคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก 	<ul style="list-style-type: none"> ต้นทุนสูง กระทบคุณภาพดิน 	<ul style="list-style-type: none"> Farm Management App ปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภัณฑ์ IoT ตรวจสอบดิน-น้ำ
	ปัญหา Pain point	คัดแยกและแปรรูปเบื้องต้น	<ul style="list-style-type: none"> การสูญเสียจากการคัดทิ้ง ขาดมาตรฐานคุณภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ระบบ QC ดิจิทัล Smart Grading System
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> จำหน่ายผลสด/แปรรูป (กะทิ น้ำมะพร้าว) 	<ul style="list-style-type: none"> แข่งขันสูง มาตรฐานตลาดเพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> Traceability System QR Code แหล่งที่มา มาตรฐานเกษตรยั่งยืน

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวคุณภาพโดยการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) ตำบลบางโป้ อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวคุณภาพโดยการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) ตำบลบางโป้ อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรสู่ความยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาภาคเกษตรให้มีมูลค่าสูง มีความยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๔. หลักการและเหตุผล	ตำบลบางโป้ อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี เป็นพื้นที่ที่มีการปลูกมะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของชุมชน อย่างไรก็ตาม เกษตรกรยังประสบปัญหาการระบาดของศัตรูพืช เช่น ด่างแรด หนอนหัวดำ และแมลงศัตรูมะพร้าว ส่งผลให้ผลผลิตลดลงและต้นทุนการผลิตสูงขึ้นจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพของเกษตรกร และคุณภาพผลผลิต ดังนั้น การส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrated Pest Management : IPM) ซึ่งเน้นการใช้วิธีธรรมชาติ ชีวภัณฑ์ การเฝ้าระวัง และการใช้สารเคมีอย่างเหมาะสม จึงเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพมะพร้าว ลดต้นทุนการผลิต และสร้างความยั่งยืนให้กับระบบการผลิตมะพร้าวในพื้นที่
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรในการผลิตมะพร้าว เพื่อเพิ่มคุณภาพและผลผลิตมะพร้าวให้ได้ตามมาตรฐานตลาด เพื่อส่งเสริมการผลิตมะพร้าวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ไม่น้อยกว่า ๕๐ ราย พื้นที่ปลูกมะพร้าวที่ใช้ระบบ IPM ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ผลผลิตมะพร้าวคุณภาพได้มาตรฐาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วม
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ปลูกมะพร้าวใน ตำบลบางโป้ อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี
๘. กิจกรรมหลัก	สำรวจและคัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่เป้าหมาย

	<p>จัดอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)</p> <p>ส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์และวิธีควบคุมศัตรูพืชทางธรรมชาติ</p> <p>จัดทำแปลงเรียนรู้/แปลงสาธิตการผลิตมะพร้าวคุณภาพ</p> <p>ติดตาม ประเมินผล และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง</p>
๙. หน่วยงานดำเนินการ	<p>หน่วยงานหลัก : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี</p> <p>หน่วยงานร่วม :</p> <p>องค์การบริหารส่วนตำบลบางใบไม้</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี</p> <p>กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวในพื้นที่</p> <p>ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดสุราษฎร์ธานี</p>
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ระยะเวลา ๓ ปี (ตุลาคม ๖๙ – กันยายน ๗๒)
๑๑. งบประมาณ	<p>งบประมาณรวม ๓๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>แหล่งที่มา: งบประมาณจังหวัด / งบส่งเสริมการเกษตร / งบพัฒนาจังหวัด / งบสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย</p>
๑๒. ผลผลิต (Output)	<p>เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้าน IPM</p> <p>พื้นที่ปลูกมะพร้าวที่ใช้ระบบการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน</p> <p>แปลงสาธิตการผลิตมะพร้าวคุณภาพในพื้นที่</p>
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p>เชิงปริมาณ</p> <p>ลดต้นทุนการใช้สารเคมีของเกษตรกร</p> <p>เพิ่มผลผลิตและคุณภาพมะพร้าวในพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>เชิงคุณภาพ</p> <p>เกษตรกรมีความรู้และตระหนักถึงการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>เกิดระบบการผลิตมะพร้าวที่ยั่งยืนและปลอดภัยต่อผู้บริโภค</p>

หมายเหตุ : ถ้ามีมากกว่า ๑ โครงการ สามารถเพิ่มตารางได้

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๗ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่งงบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวคุณภาพโดยการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) ตำบลบางโป๊ะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี	๑.งบประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ๒.บุคลากรจากสำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด ๓.วิทยากรด้าน IPM และชีวภัณฑ์ ๔.กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว (อย่างน้อย ๕๐ ราย) ๕.พื้นที่เป้าหมาย ๓๐๐ ไร่ ๖.วัสดุอุปกรณ์ชีวภัณฑ์/สารชีวควบคุม ๗.แปลงสาธิตและองค์ความรู้ทางวิชาการ	๑.สำรวจและคัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่เป้าหมาย ๒.จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การจัดการศัตรูพืชแบบ IPM ๓.ส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์และวิธีควบคุมศัตรูพืชทางธรรมชาติ ๔.จัดตั้งแปลงเรียนรู้/แปลงสาธิต ๕.ติดตาม ประเมินผล และให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง ๖.สนับสนุนการลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	๑.เกษตรกรเข้าร่วม ไม่น้อยกว่า ๕๐ ราย ๒.พื้นที่ใช้ระบบ IPM ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ ๓.จัดตั้งแปลงสาธิตมะพร้าวคุณภาพ ๔.เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้าน IPM ๕.ลดการใช้สารเคมีลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐	๑.ผลผลิตมะพร้าวคุณภาพได้มาตรฐาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วม ๒.ต้นทุนการใช้สารเคมีลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ๓.เกษตรกรมีทักษะการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกต้อง ๔.ระบบการผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	๑.ระบบการผลิตมะพร้าวในตำบลบางโป๊ะไม่มีความยั่งยืน ๒.คุณภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ลดสารตกค้างในดินและแหล่งน้ำ ๓.เกษตรกรมีรายได้มั่นคงและสามารถแข่งขันในตลาดได้ ๔.พื้นที่สามารถพัฒนาไปสู่มาตรฐานเกษตรยั่งยืน/เกษตรปลอดภัย	๑.งบประมาณจังหวัด ๒.งบส่งเสริมการเกษตร ๓.งบพัฒนาจังหวัด ๔.งบสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย	ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๒

บรรณานุกรม

สำนักงานประมงอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี. (๒๕๖๘.)

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี. (๒๕๖๘.)

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี. (๒๕๖๘.) ระบบฐานข้อมูลเกษตรกร ประจำปี ๒๕๖๘.

สำนักงานทะเบียนและบัตรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี. (๒๕๖๘.)

องค์การบริหารส่วนตำบลบางไปไม้. (๒๕๖๗.) แผนพัฒนาท้องถิ่น(๒๕๖๗ - ๒๕๗๐)